

Előfizetési feltételek:

Egy évre 10.— Pengő
Hat óra 5.— Pengő
Három óra 2.50 Pengő

TELEFON 98

BARS

Ára: 20 fillér

Hirdetések: díjszabás szerint. Gyakori hirdetések és velünk összeköttetésben álló hirdető irodák árengedményben részesülnek

Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendőek
Kéziratok vissza nem adatnak
Felelős szerkesztő: Dr. KERSÉK JÁNOS

Megjelenik minden vasárnap reggel
Főszerkesztő: KOPERNICZKY KORNÉL
Főmunkatárs: Dr. KERSÉK LÁSZLÓ

A hirdetésekkel, előfizetésekkel és a reklám-
cílokat a kiadóhivatalba kérjük küldeni
Felelős lapkiadó: HORATSIK PÁL

A magyar nők seregszemléje

„Sorsdöntő idöket élünk. Körülö-
tünk és szerte a nagyvilágban mil-
liós hadseregek állanak egymással
szemben. Harcoló férfiak, agok és
gyermekök egyaránt áldozatául es-
nek a háboru gyilkos szellemének.
Mindenkinek fel kell szésülni min-
den eshetőségre. A modern hábo-
ruban a nőkre is új feladatok, új
munkaterek várnak. A férfiak hadi-
szolgálat mellett szükség van a nők
nemzetvédelmi munkájára“. Ezekkel
a szavakkal kezdődik az Egyesült
Női Tábor felhívása, amelyben or-
szágos Magyar Asszony-Kongressz-
szusra hívja a magyar nőket Buda-
pestre, február 22-re. Az elképze-
lések és az eddigi előkészületek azt
mutatják, hogy ez a kongresszus a
legnagyobb szabású női megmozdu-
lás lesz, amit az utolsó husz évben
Magyarországon láttunk.

Mi hozta létre a tervet és miért
van szükség a kongresszusra? Ön-
kéntelenül ajkunkra tolt a kérdés.
Hiszen Magyarország eddig is az
egyesületek hazája volt, — valóban
nem szükség tehát új egyesületet
kreatni. Amde, — azoknak az egye-
sületeknek tekintélyes része, ame-
lyek eddig is tennáláltak, igen gyak-
ran éppen azért nem tudtak ered-
ményesen dolgozni, mert feladataik
és munkaterületeik meg voltak pon-
tosan határozva. Szükség volt tehát
— nem új egyesület alakítására, ha-
nem arra, hogy a meglévők egy-
sleges munkaközösségbe tömörül-
jenek, felosszák egymás között a
tennivalókat, pontosan kijelöljék a
feladatokat, új lendületet adjanak a
munkának s minden közösséget és
annak minden tagját olyan posztra
állítsák, ahol legtöbbet tud használni
a köznek.

Ezt a feladatot vállalta magára
az Egyesült Női Tábor. Így jött
létre a munkaközösség az ország
legjelentékenyebb nőegyesületeinek
csatlakozásával egy páratlanul lel-
kes vezéregénység, vitéz Keresztes-
Fischer Ferencné irányítása mellett.

És ez a munkaközösség lép most
az ország legszélesebb körű nyilvá-
nossága elé a Magyar Asszony-
Kongresszussal. A magyar nők
munkaerejét akarja számbavenni,
csatasorba állítani a nemzet nagy
célja érdekében. A feladat, amire
vállalkoznak, mérhetetlenül széles
terület. Mert szociális tevékenység-
ben, háziipar terén, kulturális fel-

Dr. Rápolti-Nagy Tibor:

NACIONALISTA REALIZMUS

A mai aktuális problémák kö-
ül talán egyik legaktuálisabb a
nacionalista realizmus kérdése.

A nacionalizmus fogalma nehezen össze-
egyeztelhetőnek látszik a realizmussal. A
nemzeti törekvések helyes célkitűzéseit azon-
ban két fogalom új fogalommal való k-
p-
csatlakozásból vezethetők le. Hogy a két fog-
lomból egy hasznos új fogalom legyen alkot-
ható, össze kell kapcsolni a hasonlókat,
közömbösíteni, vagy egymással lekötöni kell
a különböző komponenseket.

A nacionalizmus exkluzív természetéből
következik öncélúsága. Fogalmi köre mere-
ven elhatárolt népcsoportra szorítkozik és
azonosítja magát annak törekvéseivel, ennek
szolgálatába állítja a politikai, gazdasági, er-
köcsi, sőt humanista érdekeket célirányait,
de való lényege a karitatív életmegtéríté-
lések pozitívumainak önmaga javára való
kihasználásában áll. Alapja érzelmi motívum-
okkal átszőtt Rokonfogalma az önzésnek,
de közel áll az altruizmushoz is, mindamel-
lett az előbbiből éppen altruista jellege, az
utóbbiétól fogalmi köre választja el. H-
j-
tőereje a hazaszeretet, amely a saját néppel
való lelki egység.

A nacionalizmus fogalmi köre tehát: nem-
zet, hazaszeretet, erkölcsi sajátosság, gaz-
dasági érdek, politikai súly és szűkebb körű
emberszeretet.

Míg a nacionalizmus társadalompolitikai,
addig a realizmus tisztán logikai fogalom.
Egymással szemben nem exkluzív, tehát
összeegyeztelhető.

A realizmus és az életlehetőségek érze-
lemmentes csoportosítása és csupán észrét
célirányítása. Fogalmi köre az egész embe-
riségre terjed ki és mente: az egyéni népc-
sajátosságoktól. Szigorú tartozéka az ok és
okozat és következetesen normatív. Nem
számol a feltevésekkel, csupán a kész té-
nyekkel. Alapja az emberi és természeti

adottságok, lényege a törvényszerűség, erő-
egysége az emberi agy.

A realizmus fogalmi köre tehát: emberiség,
törvényszerűség, normalizmus, általános
emberi és természeti adottságok.

Tény az, hogy a nacionalizmus fogalmi
köre több, de lokálisabb, míg a realizmus
fogalmi köre kevesebb, de általánosabb tag-
ból áll. Ha a két fogalmat egyeztetni akar-
juk, társítani kell az egymást ki nem záró,
és el kell ejteni az egymást kizáró tagokat.
Egyenformán a nacionalista realizmus fogalom-
alkotásánál elcsúsz az emberiség fogalma a
realizmusból és a szűkebb körű emberszeret-
et fogalma a nacionalizmusból, a naciona-
lizmus erkölcsi sajátosságát viszont közöm-
bösíti a realizmus normatív volta.

Lenne ezek szerint a nacionalista realizmus
fogalmi köre: nemzet, hazaszeretet, gazda-
sági érdek, politikai súly, törvényszerűség,
általános emberi és természeti adottságok.

Természetes, hogy a nacionalista realiz-
mus első feltétele a nemzet. A szó leg-
szorosabb értelmében vett nemzetről van szó,
tehát az egy nyelvet beszélő (lehet, hogy
több államban élő) és egy társadalmi csoport
magaikötés felé törekvő egységének önz-
ségeiről, amelynek minden egyes tagját a
hazaszeretet köti össze. A hazaszeretet fo-
galmi egybeesik itt a népszerelet fogalmával.
A nemzet gazdasági és politikai érdekeinek
megvalósítására kisebb vagy nagyobb pol-
itikai töltetűre van szükség, illetve o-
lyan, ténylegesen is megnyilvánítható nemzeti erőre,
amely képes a nemzet érdekeit megóvni,
vagy előnyös fejlődésében előrevinni. A po-
litikai súly megnyilvánulásainak azonban
törvényszerűeknek kell lenniök: itt nem az
egyes nemzetek, hanem az egész embe-
riségre vonatkozó, kvázi világegyetemi törvén-
yszerűséget értom, amely a nemzetköziség
realitása lehetne. Az emberi és társadalmi,
illetve nemzeti jogok tisztelétlen, más nem-

adatok elvégzésében, nemzetvédelmi
kötelezettségek előkészítésében a
modern idök valóban rendkívüli fel-
adatokat rónak a nőkre is. Az ő
táborukból kell megalakulni a szer-
etetet hadseregének: azoknak, akik
sebeket gyógyítanak, könnyeket tör-
rölnék le, elhagyottakat vesznek
gondozás alá, nyomorban összetört,
vagy harcokban kihűlt sziveket
melegítenek fel. Akik vigasztalást,
segítségét, munkaalkalmat visznek
városi nyomortanyákba és elhagy-
tott falvak legkisebb kunyhóiba.

Dicsőséges, nagyszerű példák ál-
lanak a magyar nők előtt ezeréves
történelmünkben. A magyar assz-
ony, anya és leány ott állt min-
dig a férfi, a tiu, a férfi mellett nem-
csak szive dobbanásával, hanem
karja erejével is. Talán nem vélet-
len, hogy a hitvestárs megjelölésére
a magyar nyelv ismeri a legmé-

lyebb értelmű szót. Feleségnek ne-
vezi a házastársat, hogy kidombor-
ítsa: az asszony egy a férfival és
feleltársak jóban, rosszban, öröm-
ben és bánatban, sikerekben és kö-
telességekben is.

Az Egyesült Női Tábor kongressz-
szusa a piederasztalra emelt női sze-
vek országos méretű seregszemléje
lesz. Az akció külső sikerét eleve
biztosítják az anyagi könnyítések
(féláru vasuti jegy, kedvezményes
elfutás), — az erkölcsi sikert pedig
egyrészt az a példátlanul lelkes fá-
radozás, ami a kongresszus előké-
szíti, másrészt az a megértés, az a
segítőközség, az a kötelességtudás,
ami a magyar nők lelkében él. És
a nagy seregszemle után bizonytal-
mindent megindul és meghatvá-
nyozott mértékben folyik majd a
szeretet katonáinak munkája a szebb
magyar jövőért.

zetek megbecsülésén kell alapulnia, más nemzetek létérdekeinek és nemzeti jogainak megőrtésén, — de semmi esetre sem a pusztá erőt, mert a nemzeti méltóság legértékesebb megnyilvánulása a törvényesség. A törvényszerűség az általános emberi adottságokon kell hogy felépüljön, nem szabad egyes népek sajátosságait magán viselnie. Amint ugyanis valamely nép csupán egyéni sajátosságainak törvényességét ismeri el, készen él az alap a nemzetek és érdekek fegyveres kiegyenlítésére. Végül figyelembe veendő a természetes adottságok, amelyek minden nemzetnek módot adtak arra, hogy saját egyéni életét egy bizonyos földterületen szuverén módon élje. Erre joga van minden nemzetnek.

Ezen elvek szerint lehet nacionalizmus sovinizmus nélkül és lehet nemzeti életbiztonság ott is, ahol nincs meg az erők egyensúlya.

Gyakorlati szemmel nézve: a nacionalista realizmus kategorikus kiegyensúlyozottsága az erők egyensúlyának híján bukik meg. Más szóval: a nacionalista realizmus csak pirron vezethető le, mindaddig amíg különböző politikai ütőerejű népek koordinátáinak, amely nemzetek közül az erősebb nemzet nacionalista, de nem realista is egyáltalán. Példája ennek a szovjetország és a finn-nép helyzete. Más a helyzet, ha a nagyobb politikai súlyú nemzet nacionalista realista. Kaszvikus példája ennek Belgium viszonya Franciaországhoz. Anglia híve a nacionalista realizmusnak, de túlsúlyban van a realizmus benne. Fordítottja ennek Németország, melynél viszon erősen elnyomja a realitást a nacionalizmus. Tipusa a nacionalista—realista nemzetnek az európai kontinensen Itália és Spanyolország, az Ujvilágban az Északamerikai Egyesült Államok népe. Tiszán nacionalista állam Japán, tisztán realista állam Belgium. Megjegyzendő, hogy nem lehet határozott csoportokat alkotni nacionalista, realista és nacionalista-realista nemzetekből. Oroszország például egyikhez sem sorolható.

A mai világot politikai viszonyok között, nehéz lenne kimondani, hogy a helyes irányzat melyik. Annyi megállapítható, hogy a társadalmi erkölcsi és észleli követelményeknek csupán a nacionalista realizmus felel meg. Azt, hogy melyik nemzet hívja szorítható, a mindenkori kormány szabja meg, de kifejlődhetik a nemzeti jellegben is bizonyos vonzódás valamely kategória felé. Magyarország a jelenlegi kormányzat mellett nacionalista realista, azonban ebből az irányból kilendíthetők a jelenlegi formáknak akár jobb, akár baloldali eltérések.

Praktikus szempontból megvilágítható a nacionalista realizmus, ha a realizmus fogalmi körének egy tagját a normativizmust kiemelve és ennek szemzóságából felülbíráljuk. Más szóval: gyakorlati alapon következtünk arra, hogy valamely nemzet jövője szempontjából mi a helyes célirány. A pusztá nacionalizmus nem lehet helyes, mert vagy megrontja a nemzetközi helyzetet, vagy elbukhat az erők egyensúlyán. A tiszta realizmus a nemzeti értekek elkorcsosodásával és így a nemzet gyengülésével járhat. Másdiokritikásként marad tehát a nacionalista realizmus, amely megtartja a nemzeti érdekeket s más nemzet jogainak tiszteletével konszolidálja a tud.

Miért van mégis az, hogy egyedüli üdvözítő voltává a nacionalista realizmus nem némitja el az agyudörgeket? Úgy érzem azért, mert sokak érdeke az, hogy a problémák sokasodjanak és komplikálódjanak, ne maradjanak meg a fentebb vázolt három dimenzióban, mert akkor könnyen megoldhatóknak lennének. Mert sokak érdeke, hogy újabb irányzatok újabb kaosza mellett újabb, a régiéknél súlyosabb és orvosolhatatlanabb problémák keletkezzenek. És sajnos van egy beteg Európa, amelynek tevéden, ha itt nem, hát ott, de győzést mindig találunk a méregkeverők!

Itt, ezen a ponton és nem máshol dől el az európai béke sorsa!

Emlékezés 1919 január 29-ére

Irta: Dr. Vojnarovszky Dezső.

II.

Délfelé az ipóysági pályaudvarról páncélvonatot futott ki és löni kezdte állásainkat. A páncélvonattal fedezete mellett gyalogsági támadás következett, melyet már a csehekől elvett töltevények segítségével vertünk vissza. Mai szemmel elképzelhető volt ez a támadás és az ellentámadás kivédése. A csehek több oldalról, többször próbáltak visszavereni bennünket, de nem sikerült. Mikor az egyik oldalról visszavertük támadásukat, a felszabadult emberek a géppuskákat öbakepva szaladtak a másik oldalról jövő támadást kivédni. Annnyira sikerült harcmodorunkkal a cseheket félrevezetni, hogy azok nagyobb magyar erőt képzelve, a támadást beszüntették.

Éjszakára a figyelő őrszemeket visszahagytva, a Kovács József állomási előjáró által felszántott présházba mentünk, ahol kissé kipihentül fáradalmainkat. Ugyancsak ő volt szives élelmézesünlőről is gondoskodni. Megköszönni ezt már csak a magasságos egakben tudjuk neki.

Estefelé a csehek megint kitudítotték páncélvonatait, amely a Szondy-majornan gránáttal felgyújtotta Farkas Géza kazait. A harc heve és az éjszakai messze világító tűz soha nem érzett zsiabongásban tartotta zaklatott idegeinket.

Másnap, azaz 10 én ismét a csehek páncélvonata indította meg a támadást, de a Szondy-képalórált Budaváry őrmester anyvirra tűz alá fogta, hogy az szégyenszemre kénytelen volt géppuskáink elől visszavonulni. Embereink legnagyobbbrészt tisztek és géppuskás tenfolyambeli altisztek voltak, oly precízén löttek, hogy a páncélokocsiban az ellentel géppuskakezelőinek több sebesültet és halottat okoztak, mint azt később az ipóysági állomásról volt vasutasok mondták.

Ahhoz sem jutottak hozzá, hogy a páncélvonathoz kapcsolt nyitott kocsin elhelyezett löveget ellentel használassák, mert a páncélvonatról kijönni nem teltak. Sijjos, olyan kevesen voltak, hogy nem jutott arra ember, hogy Hont községénél felszedhessék a sineket és a páncélvonattal visszavonulási utját elvágvá, elfooghassuk.

D e 11 óra tájban azt a parancsot kaptam, hogy a drégllypalánki állomás előlt, ipóyság felé, mintegy 1000 méterre szedjem fel a sineket, hogy a páncélvonattal jobb támadást és az állomásra való esetleges behatolását meggátoljuk. Három volt tanítóképzői növendékelt (Grapsk, Köveskúti és egy ismeretlennevű) az állomásról egy pályakocsit töltnak magunk előlt, hogy a felszedendő sineket behozhassuk, nehogy a páncélvonattal kezelő legénysége megtalálva, esetleg vissza rakhassa. A hátrahagyott géppuska kezelőjének meghagytam, hogyha valamit lát, adjon le jelet lövészt. Az uolsó váltótól mintegy 800 méterre a pálya kissé kanyarodott. A sineket a kanyarban szedték fel. A pálya az állomás felé lejtett. Erők minden meglesztetésére szükségünk volt, hogy munkánkat mielőbb bevégezhessük. Nem figyeltük. Mikor a sint nagynehezen a pályakocsira tettük, lehojtattam, hogy a kocsi alá tett követ kivéve, a kocsit megindítuk az állomás felé, észrevettem, hogy mintegy 80 lépésmnyire a sinek mellett csehek jönnek felénk négyes sorokban, minden biztosítás nélkül. Ugylátszik, azt gondolták, hogy mi is csehek vagyunk, olyan nyugodtan jöttek. A fiúnak odaszóltam: „itt vannak a csehek, ne löjjelek”. Ugyanis fejtenk imét csak öt töltevényt vittünk magunkkal, a többi a géppuskába kellett. Nem tudtam magam hirtelenben mihez tartani. Nem tudtam, hogy a csehek előlt fedezem-e magunkat, vagy a géppuskáink előlt. Azt tudtam, hogy a géppuskáink kezelője előrendő lövő. Ismerve a cseheket, inkább a géppuskáink előlt fedeztem magunkat és a fiukat egy mellettünk levő átjárónak a csehek felé eső oldalára töltem. A cseh csapat körülbelül 100—120 főből állott, még mindig nyugodtan jött és a géppuska is halgatott. Nem tudtam a dol-

got mire vélni. Gondolkosra nem volt idő. Karabélyomat csiba fogva a tőlünk mintegy 40—50 lépésre bejött cseh csapat jobb szélső sorába lötem. A lövés után láttam, hogy a sorból 3—4 ember kidőlt. A következő lövés már nem volt ilyen szerencsés, mert a csehek azonnal szétszaladtak és félkörbe fejlődve be akartak keríteni. Ekkor már a géppuskám is dolgozott. Ugyancsak tűz alá vette a cseheket a Szondy-képalórált felől Budaváry is. A pusztámban volt öt töltevényt kilőve, zsebkendőttem a szuronyom hegyére tűztem és hátra intettem géppuskásomnak, hogy szűntesse be a tüzelést. A tüzelés el is halgatott! A fiúnak kiadtam a parancsot, hogy a töltes mellett árokban futólépésben vonjanak vissza az állomásra, majd magam is utánuk iramodtam. Az volt csak futás! B jákok letünk volna, ha véletlenül az olimpiáson futunk. Verseny volt, de az életünkért. Futás közben az egyik fiu elesett. A terep állandóan tűz alatt lévén, nem volt rá mód, hogy azonnal magunkkal vigyük. Így csak háman futottunk be az állomásra. Nem sokkal később azonban megérkezett az elesett is. Csak kőben megbotolva esett el! A géppuskátul miatt a csehek hamarosan visszavonultak. Hogy hány embert vesztettek, azt nem tudjuk, mert meg volt az a jó szokásu, hogy halottaikat és sebesültjeiket visszavonuláskor magukkal vitték. Mindössze egy súlyosan sebesültet hagytak hátra, aki az órházól mintegy száz méterre fektűt súlyos mel-, fej- és lábölvéssel. A lövésöl jobbábat el is törték. Teljesen eszméletlen volt. Néhéz volt nézni kínolódását, de segíteni nem tudtuk rajta, mert magunknak sem volt orvosunk. Egyébként is hiába lett volna az orvosi segítség. Így tehát annyire tudunk, segítőtünk rajta, de mintegy félóra szenvedés után meghalt. A drégllypalánki temetőben helyeztük őt pihenőre. Az ugynevezett orosz légző tagja volt. Félre csapott kalap, mellette fécántoll. A támadás bevégetztével érkezett meg a váci vasúti és táviró ezredöl Schmolli főhadnagy vezetése alatt a segítségükre küldött század s ez a következő, uolsó támadásba beavatkozva, a harcot javunkra döntötte el.

Az utolsó támadás után a csehek Hont községéből és ipóyságújvárosból (Homok) kivonultak és csapataink megszállották azokat.

Pár nap múlva parancsunkat értesítést kapott Balassagyarmatról, hogy menjen oda, mert a cseh katonai parancsok tárgyalni akar vele és ezen a tárgyaláson akarja végleg megállapítani a demarkációs vonalat, mely mint az idők igazolták, 20 éven át országhatár volt.

A tárgyalásra Palmay magával vitt engem is. Hogy a tárgyaláson mit beszéltek, nem tudom, mert az a szomszéd szobában volt. Mikor parancsunkom a tárgyalásról a kitudított cseh ezredessel kijött, elbucszás előlt megtérdezte az ezredet, hogy mit gondol, mennyi emberrel támadunk. A cseh ezredes véleménye szerint a támadást legalább két gyalogezred hajította végre, mert annyi géppuskája csak két ezrednek lehetett. Bárhonnan támadtak, mindig géppuskáival vertük vissza.

Ezzel egyidőre a nyílt ellenségeskedés megszűnt. Pontosán meghatározták a határvonalat, melyet megszállottunk, birtokunkban terítottunk és ezzel a cseh étvágyunk elejét vettük, mert Vácig akartak előnyomulni. Ezek után történt a csoport tulajdonképeni szervezkedése. Lassan-lassan olyan naggyá lett, hogy az uralmon levő kormány megiltotta a további felvételeket és az átjött véreinket más csapatokba osztották be.

Pár hónapra a nyílt harcok vége lett. Ami közben volt, az mind dicseő példája a magyar virtusnak, a magyar katonai szellemnek, leleményességnek, mellyel embereink a cseheket állandóan rettegésben tartották és megszerezték csoportunk hírnevét.

ELBUCSUJTUNK A FARSANGTÓL

A szépsikerű tisztibál

A bál naptár már lekerült a falról, vége van Karnevál herceg uralmának, emellett az évben olyan rövid volt, minek okából a farsangi rendezésekben nagy torlódás állott be. Az idény egyik legkiemelkedőbb társadalmi megnyilvánulása a tisztibál volt, amelyet a lévai határvadás zászlóalj népszerű és közszeretben álló tisztikara rendezett a Horthy Miklósné nyomorenyhító akció javára. Ez volt a zászlóalj tisztikarának első lévai bálja s szépségével és hangulatával egy kedves éjszaka emlékének meleg örömeivel ajándékozta meg a bál vendégeit. Ennek az éjszakának parfóm-illatos emlékei bizonyára sokáig ott fognak ringani a bál tüzes ritmusától, no meg talán a csillogó szemektől boldogán izguló leányok, asszonyok szívében. S ez nem is csoda, hiszen magyar leányokról és délceg fiatal magyar tiszték báljaitól jóval szórakoztatóbb van szó. Ez-alkalmából fel kell említeni még azt a tapasztalatunkat is, mint feltűnő jelenséget, hogy a magyar hadsereg bevonulása után a lévai varrónők izlése és tudása is előnyösen megváltozott. Ez természetes is, hiszen a divatot már itt is Budapest irányítja, nem pedig a „Zlatá Praha“! Budapest pedig a magyaros divatot propagálja, ami a bál közönségén is olyan szépen meg is nyilatkozott. A női ruhaanyagok színeinek, változatainak tobzódása szinte úgy festett a Vigadó izléssel és hozzáértő csinnal, címekkel, határvadás jelvényekkel és lombfüzerekkel díszített termében, a nagy csillár fényénél felvonuló hölgyeken, mint valami divatrevü. A tánccenét két kitűnő zenekar — katona- és jazz-zene — szolgáltatta, jó táncosokban pedig egy tisztibálon természetesen nem szokott hiány lenni, így az agilis rendezőség, élén Sodró Sándor alvezetésű zászlóaljparancsnokkal és vitéz Kézdy százados segédjével, igazán nem hiába fáradozott és örömmel tekinthetett végig a megjelent szép társaságon.

A HONSZ és a Frontharcos Főcsoport összefogása

A frontharcosok estélye magyar nemzet-társadalmi tekintetből érdemel különös méltatást. Ez az est nem annyira külső képében, mint benső gondolati megnyilvánulásával indította el ható utját Léva és a vidék társadalmának felkeltésében. A frontharcosok estélye a magyar nemzeti társadalom teljes összefogása gondolatának a külső vetülete volt. Etekin-tetben Léva ismét utat jelölt az állomás. Ugyanis az egész Magyarország Léva az első város, ahol a Frontharcos Főcsoport társadalmi akció keretében közös magyar munkára, bajtársi kezet fogott a HONSZ-szal, abban a gondolatban, hogy mindkét egyesületben a világháború szereplői, katonái foglalnak helyet, annak a valóságnak az elismerésével, hogy a legnagyobb áldozatot hozók a HONSZ tagjai között találhatók, amint ezt a Frontharcos Főcsoport elnöke, Hoffman Árpád, az estélyt bevezető üdvözlő beszédében igen helyesen kifejtette. De sajnálatosan állapította meg azt is, hogy hazánkban szinte elképzelhetetlenek látszik na még e két testvér szervezetnek összefogása a közös munkára. A lévai főcsoport mult év nyarán alakult meg és mi már egymásra találtunk és együtt haladunk a közös célok, a bajtársiasság szellemének ápolásán keresztül hazánk jobb jövőjének munkálásában. El kell tüntetni azt a téves felfogást a hadirokkantak jelkébe, hogy őket, akik nagy áldozatot hoztak a hazáért, a frontharcosok háttérbe kívánják szorítani. — A lévai példának szét kell röpítenie az egész országban és meg kell termékenyítenie a lelkeket, mert ma a magyar nemzeti társadalom minden tagjának legnagyobb összefogására van szükség. Erre tanított bennünket a szomorú emlékü kisebbségi sorsunk és a már felszámoltában levő felvidéki szellem. — Az estély egyébként impozáns sikerű volt. A műsor fénypontja Oláh Ferenc, a m. kir. Opera-

ház tagjának vendégszereplése volt, aki erőteljesen áradó meleg színezetű baritonján zenei kísérettel magyar dalok szépséges előadásával gyönyörködtette a hallgatóságot, amely melegen ünnepelte a kiváló művészt. A helybeli szereplők tréfás előadással szórakoztatták a közönséget.

A többi rendezések

torlódása mint a székyei mondja — farsang farkán — még nagyobb volt. A Kat. Kőr más-kor nagyelékségi bálja az idén elég néptelen volt, mert a frontharcosok is ugyanakkor rendezték báljukat. 47 éves a Kőr, de még ilyen sikertelen farsangja nem volt. Más-kor ennek nem szabad mgörtönni! Az Iparos Olvasókör 4-én rendezett hangulatos teas-télyt, ugyanekkor tartotta a Keresztény Munkás Egyesület is bálját, mindkét helyen elég szépségszámú közönség élvezte a farsang vidám emberi örömeit. Ked és volt a Lévai Dalárda, valamint a Kongregáció jótékony tea estje a Kat. Körben, amely igen látogatott volt. Nagy-on jól sikerült az áll. polgári iskola Petőfi Önképzőköriének műsoros teadélutánja is.

A gimnázium ifjúsága f. hó 5-én műsoros

táncos délutánt rendezett a Katolikus Kőr helyiségeiben. A növendékek Szomolányi József tanár prólogusa után Alaksza Ambrus tanár Farsang herceg c. bohózatát adták elő nagy sikerrel. A vidám hangulatu délután rendezését Rimanóczy Géza tanár vezette néhány szülő segítségével. A jövődelmet a gimnázium szegénysorsu tanulóinak felszámolására fordítjuk. Miúndozoknak, akik a nemes célt adományokkal, közreműködésükkel és megjelenésükkel segítették, ezuton mond köszönetet a gimnázium igazgatóságá.

A református négyelet 6-án rendezte meg farsangzáró műsoros estélyét. Kimagasló eseménye volt az idei farsangnak. A városi Vigadó helyiségeit szufolásig megtöltötte a bál vidám közönsége. A rendezőség lelkes fáradozása, hogy az estélyen mindenki jól érezze magát, a legteljesebb mértékben sikerült. A kedves műsor kitűnő szereplői csak fokozták a pompás hangulatot. 7-én azután ránk-virradt hamvazó szerda, amelyet azért rendelt az Egyház, hogy keresztényi alázatnál hajtsuk meg fejünket Isten előtt a pogány korból fennmaradt farsang vigaszai után s magunkba szállva közzönsüink egymást mi is a karthauzi szerzetesek köszöntésével: Memento mori — emlékezzél a halálra!

A házadómentesség ügye a parlament előtt

Dr. Gürtler Dániel képviselő a parlament ülésén az alábbi interpellációt intézte a pénzügyminiszterhez:

A visszatartott területen működő adóhivatalok azon új házak után, amelyek 15 vagy 25 évi teljes adómentességet élveztek, utólagosan pótdadót irnak elő, ilyenek a vármegyei pótdadó, utadó, községi pótdadó, nyilvános betegápolási adó, rokkantellátási adók. Az adóhivatalok a kivételek közlésekor hivatkoznak a pénzügyminiszter által kiadott 145337—1939. számú rendeletre, mely elrendelte az új adómentes házak után is a pótdadók kivetését.

A cseh megállás alatt az új házak házadómentessége törvényhozás útján lett biztosítva, így azok elvonása csak törvényhozás útján lehetséges. Amiórt is a pénzügyminiszter ur, ha a pótdadók kivetését elrendelte, úgy az új házak tulajdonosaitól, törvényileg biztosított és szerzett jogot vont el. A minisztereinknek 9800—1938 számú rendelete 9. §-ának 2. bekezdése szerint az 1939. évi január 1-e előtt engedélyezett adómentességek az időtartam lejártáig érvényben maradnak. Ezen rendelet biztosította az új házak tulajdonosainak, hogy adómentességük továbbra is fenntartatik. Továbbá a m. kir. minisztérium több esetben nem csak rendeleti uton, hanem előszóval is biztosította a Felvidék lakosságát, hogy jogrendezerváltozásból egysesre hátrány nem származhatik. Már pedig, ha az új házak után a pótdadók előírásához ragaszkodnak, úgy a jogrendezerváltozásból az új házak tulajdonosai hátrányosabb helyzetbe kerülnek, mint voltak a multban. Etekin-tetve attól hogy itt törvény által biztosított és megszer-zett jogokról van szó, a fenti pénzügyminiszteri rendelet az új házak tulajdonosait majdnem kivétel nélkül anyagi romlásba fogja hozni. A visszatartott Felvidék lakossága mielőtt a házépítéshez hozzáfogott volna, már előre számolt azzal, hogy utonnan épített háza 15 vagy 25 évi teljes adómentességet fog élvezni, s így tehát az építési költségeket felveendő kölcsön kamatait, illetve annak amortizációját jobban lesz képes fizetni. A visszatartott felvidéki területeken felépített házaknak legalább 75 százaléka bankkölcsön segítségével lett építve.

Ismert dolog, hogy a csehszlovák pénzintézetek fiókjai liquidáció következtében megszűnnek az eddig 5—5½ százalékos amortizációs kölcsönök és az érdekeltek most már csak magasabb 75 százalékos kölcsönt kapnak, ha ugyan egyáltalán kapnak a ezt

az új háztulajdonosok nem fogják birni fizetni. Így most már az új házak tulajdonosai vagy az utjonnan elcört adóterhet, vagy pedig a felvett kölcsön kamatait és amortizációját nem fogják tudni fizetni s így a házuk dobra kerül.

Kérdem a pénzügyminiszter urat hajlandó a fenti rendeletet hatálytalanítani, avagy egyáltalában mit hajlandó tenni az új háztulajdonosok adómentességének ügyében?

— A BAROSS SZÖVETSÉG lévai fiókja Cum deo iudicio pro patria szívesebben kezdte meg ezévi munkakodását és miut legutóbbi választmányi ülésen ehazgzott elnöki jelentés mutatja minden remény megvan arra, hogy a Baross Szövetség eieget fog tenni programjának: a keresztény magyar iparos és kereskedőnek a keresztény Magyarországban, a keresztény közgazdasági életben érvényesülését és boldoguasat elősegíti, hogy a magyart a magyarok közötti tehetése, emberi és munkaerőre szerint értékeik a szeretet és egymástmegbecsülés, a magyar lelkek összhangolása, a magyar nemzeti közösség egészleges kialakulása, a magyar nemzet teljes összeforrásának alapján. A Baross Szövetség főcájja a keresztény iparos és kereskedő osztályt nevelni, felelősen, segíteni, támogatni, existenciáját meg-erősíteni, mindenhol megvédeni és biztosítani a magyar közgazdasági életben való érvényesülését. A Baross eszme terjedésének, a Baross szeretet mindinkább elterjedő növekedésének az eredménye, hogy a tagok száma ugyszólván napról-napra örrendesen szaporodik, mert ma már minden keresztény iparos és kereskedő belátja, hogy a Baross-tagoknak minél nagyobb tábora áll a vezetésnek mögött, annál uttóbb eredményel lehet felépíteni a közös érdekek védelmében!

— AZ ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ LIGÁHOZ legutóbb beérkezett adományok: Róth Lászlóné 28 kg. bab, Schoeler és Társa cég 225 kg. liszt, Orszá-gi cukorgyár: 50 kg. cukor, 50 kg. liszt, 1 db. borjú, Sztreicher Aladár 10 kg. borsó, Fizely Lenke Léva 3 P., Mayer János, Léva 12 P., Watzek István, Léva 10 P., dr. Prieszner Gyula 10 pengő. Amikor mely halával monduk köszönetet a nagylelkű adakozóknak, uból megismételjük kérsünket: adakoz-zanak azok, akik tehert, járuljanak hozzá penz, avagy természetbeni adományokkal 200 ehez is-kolias gyermek mindennapi ebedjéhez. Pénzadományokat a Barszegy Népbankba, a természetbeni-eket Sáska Dezsőné címére, avagy közvetlen a konyhára (Felszabadulás utja 19) kerjük irányítani. Sáska Dezsőné elnök.

KÖLÖNFÉLÉK

TÁRSADALMI NAPTÁR.

Febr. 14. A SZMKE és a Népművelési Bizottság előadássorozatának folytatása az új város háza nagytermében.

Márc. 2. Szombaton a Lévai Dalárda hangversenye a Vigadóban.

— A LÉGOLTALMI LIGA ma, vasárnap délután öt órakor tartja évi közgyűlését az új város háza (régii járási székház) tanácstermében. A közgyűlés tárgysorozatát mult héten már közöltük.

— A KAT. KÖR. KÖZGYŰLÉSE. A Lévai Kat. Kör évi rendes közgyűlése ma, vasárnap délután két órakor tartja saját székházában. Tárgysorozat: 1. Alapszabályok módosítása. 2. Igazgató évi jelentése. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése a megvizsgált számadatokról és a felmentény megadásra. 4. 1940. évi költségelőránnyat megállapítása. 5. A tisztviselők, számvizsgáló bizottság és a választmány megválasztása. 6. Indítványok. A közgyűlésre a t. tagokat ezután is meghívja az Elnökség.

— MEGEGYEZÉS NÓGRÁD MEGYÉVEL. Tudvaleg, hogy Magyarország feidarbólasa után a csonka Nógrád megyét Hont megye csonka részével egyesítették. A felszabadulás után Nógrád és Hontot szétválasztották és Hontot a csonka Bars vármegyével egyesítették egyelőre. Nógrád és Hont szétválásával napirendre került az egyesített vármegyék vagyonának szétosztása. Ennek céljából bars—hont—és nógrádi megyei bizottságok a két alispán vezetésével Balassagyarmaton tárgyalást folytattak. A tárgyaláson elhatározták, hogy Hont megye visszakapja teljes vagyonát, amelyet az egyesítéskor a nógrád megyei vagyonnal egyesítettek, ezenfelül pedig a különböző alapok vagyonát a két megye közönségének adózási arányában osztják fel Nógrád és Hont között. A megegyezés a két törvényhatóság közgyűlésén került még tárgyalásra, illetve jóváhagyásra.

— A SZMKE ELŐADÁSÁI. A mult hét szerdáján a SZMKE és a népművelési Bizottság keretében dr. Moravcsik Endre kultuszminisztériumi titkár, lévai főldink tartott nagy figyelemmel hallgatott értékes előadást a magyarországi nemzetiiségekről, vázolta az asszimilációs folyamatot, a szentistváni államcsizmét és megállapította, hogy a nemzetiiségeket erőszakos megsterilizációval nem szabad magyarosítani. Február 7-én dr. Kiss István egyetemi magántanár vonatkozlekedési akadályok miatt nem jelenhetett meg, helyette Feja Tibor tartott előadást: A kultúra és a nemzet jövője a kulturális fejlődéssel van egybekötve. Hangsúlyozta az ezt előmozdító egyesületeket — mint a SZMKE — szükségességét. Február 14-én szerdán este 8 órakor az új város háza nagytermében Vass László író — 11 millió magyar irodalma — báró Malcoms Albert a Keresztény Nemzeti Liga vezetője — A magyarság helye Közép Európában címmel tart előadást. Az ingyenes előadásokon mindenkit szívesen lát a rendezőség. Nem tudjuk, hogy a munkásságot miért nem látjuk az előadásokon, amikor a megazállás alatti időben a legbuzgóbb látogatói voltak az előadásoknak.

— A ZÁRDAI LEÁNYNEVELŐ INTÉZET ELŐADÁSA. A lévai rk. leánynevelő intézet elemi polgári és kereskedelmi iskolái növendékei f. hó 2-án végtelenül kedves előadást rendeztek a Kat. Kör szinpadán, természetesen a nagy érdeklődéssel, amely a zárda előadásait állandóan kísérik szökte. Az alkalmi prólóg után a polgári iskola növendékei egy daljátékot adtak elő igen szépen, Modesta nővér zongorakíséretével. Majd a lelkeket mozgatta meg az erdélyi vonatkozású egyfelvonásos irredenta színjáték, melynek előadása könyveket csalt a szemekbe. Ezt a Farsang tündérel című kedves jelenet követte, majd magyar ruhás leánykák körmegető táncát fogadta lelkesen a közönség. Zongoraszám után két kis bohózat előadása

a derős hangulatot szolgált. A változatos és élvezetes előadás-szerelői sok meleg taposást kaptak, a kedves nővérek pedig lelkes elismerést a buzgó és odaadó fardozásért, amellyel a gyermeklelkek önzetlen szeretetével bőli lakadó formálásán fardoznak.

— A RENDŐRSÉG KÖRÉBŐL. Az áthelyezett vitez dr. Sarkany Sándor lévai dektív csoportvezető helyébe Gyergyeshy Imre csoportvezetőt, imert büntügyi szakembert, Miskolcra helyezték Lávára.

— MÁRCIUSBAN INDUL A FALUSZÖVETSÉG ÉS SZMKE KÖLÖNVONATA. A SZMKE és Faluszövetség átvononata, amit a hoiharok miatt elhalasztottak, márciusban indul Kecskeméti—Nagyfőrdő—Budapestre. Az 500 jelentkező az érseklujvári szárnyvasut bekapcsolásával biztosítva van. Jelentkezni lehet Feja Tibornál, a SZMKE körzeti titkáranál (Léva, Tisza István ut 5)

— KINEVEZÉS. Ivcics József lévai anyakönyvezetőt barsbesszei jegyzőve neveztek ki s anyakönyvezető dr. Vojnarovszky Dezső lett.

— GYÁSZHIR. Budapestről kapjuk a hírt, hogy Belcsak Antóni, dr. Belcsak László néhai lévai kir. közjegyző leánya életének 61. évében elhunyt. A megboldogult halk finomságu, csendes életű, áldott nemes lélek volt, aki a Budapestben székelő Baravármegei Egyesülettel annak idején színtelen eljött Lávára, szülővárosra felszabadulása felett örvendezni. — Berka József utjetelepi kereskedő felesége, szül. Cséh Anna áldásos életének 61. évében rövid betegség után elhunyt. Földi maradványait ma délután négy órakor helyezik örök pihenőre a róm. kat. egyház szertartása szerint.

— SZALAY PÁL nyiregyházi festőművész, lévai földink, aki a közelmultban az Ulici nagy aranyérmét nyerte el és ezzel a magyar festőművészetnek újabb külföldi elismerést és dicsőséget szerzett, újjában a magyar templomi festőművészet terén arat megérdemelt sikereket. Szalay Pál freskói díszítik már számos alföldi templom mennyezetét. Legújabb nagy munkája a hajdudorogi görögkatolikus püspöki templom hatalmas méretű mennyezeti freskói. A freskók három tételben a Szeplőtlen fogantatást, Krisztus születését és a pásztorok hódolatát és végül a feltámadást ábrázolják s kétszáz négyzetméteres nagyságu boltozati falfelület foglalnak el.

— CLAIR VILMOS hírlápiró, a világháboru előtti Fevidéki Magyar Közművelődési Egyesület volt utolsó főtájkára most érkezett el újjáírói pályafutásának 60. esztendőjéhez. Az 5 személyes Lévaival is kapcsolatos, hiszen a FMKE-nek Lévaiban működött szervezete. Clair Vilmos szervezte meg a FMKE-nek azt a nagyszabású évi manifesztációs lévai közgyűlését, amely már a világháboru előtt szót emelt a jogtalan cseh aspirációk ellen. Clair szervezette a FMKE évkönyveit és harcos szellemű magyar lapot szerkesztett és adott ki Nyitrán, a FMKE központjában s a tragikusorsu Telly Gyulával ő szervezte meg annak idején a Fevidéki Magyar Írók és Újjáírók Szövetségét.

— A KERESZTÉNYSZOCIALISTA ORSZ. Szakgyesületek Szövetségének Vezér.öbizzottsága és a fővárosi öbizzottságának megállapította, hogy 1. a keresztényszocialista

szakgyesületi mozgalom a szentistváni állam-eszme alapján állva, nacionalizmusa és keresztény világnézete egy elválaszthatatlan egység; 2. miután a Szakszervezeti Tanács ismeretes nyilatkozata erre a keresztény nemzeti egységre nem tér ki, a szociáldemokrata szakszervezetekkel szemben felfogásuk nem változott. Ezért elhatározták, hogy felhívják a dolgozó keresztény magyar munkásságot, csatlakozzon a keresztényszocialista szakszervezethez.

— A SZÉKESFEHÉRVÁRI MEGYÉSPÜSPÖK LEGUTÓBBI PÁSZTORLEVELEBEN szót emel az utóbbi időben nagyon elszaporodott templomi, kápolnai és egyéb orzágos gyűjtések ellen, amelyek igen sok visszaélésre adtak alkalmat. Megállapítja a főpásztor, hogy jelentős anyagi eredményt a gyűjtések ilyen módja legtöbbször nem ér el, de annál komolyabb az a lelki kár, amelyet a különféle oldairól agyonterhelt hívek körében a szinte naponta történő felhívások és gyűjtések okoznak, amit csak fokoznak az adománygyűjtők gyakran előforduló visszaélései is. Ennek elkerülése céljából elrendeli a püspök, hogy a székesfehérvári egyházmegyében templomépítési, vagy egyéb egyházi célra csak az egyházmegyeyel egyetemes engedélye után szabad az illetékes világi hatóságoktól orzágos gyűjtésre engedélyt kérni és a főpásztor ezt az engedélyt csak nagyon indokolt és a legkritikább esetben fogja megadni.

TAVASZI KOSZTÜM ÉS KABÁTSZÖVET újdonságai már megérkeztek a Widder divatcégnek a malommal szemben.

LEGSZEBB tavaszi kosztüm és kabátszövegetek Widdernél kaphatjuk fővárosi vásártétkban — a malommal szemben.

Gyászköszönet.

Ezutan fejezzük ki köszönetünket minden azon rokonoknak, jóbarátoknak, cserkészeknek és ismerősöknek, ugyszintén dr. Boroska János főtisztelendő urnak, a tanári karnak, diáktársainak, kik feljethetetlen jó fiunk, testvérünk elhunytá alkalmával mély fájdalomunkban részvételükkel felkerestek, koszorút adtak és Öt utolsó útjára elkísérték.

AMSTETTER JÁNOS és családja.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

SZÜLETÉSEK: Záhorszky László és Szabó Erzsébet fia László — Jakab Jenő és Balázs Irma fia Jenő — Borsányi Lehel és Máthé Jozefa leánya Eva Mária — Udvaros Rozália leánya Margit Mária — Bátovszky Jónás és Futák Zsuzsanna fia József Balázs — Zelenyák Antal és Finiczter Márta leánya Judit — Kiss Lajos és Misik Mária fia László Lajos — Valkovics István és Juhász Ilona fia István Tibor.

HÁZASSÁGOK: Ujvári Károly r. k. Kuczmera Mária r. k. — Putzgalier Béla r. k. Gyurica Berta ref. — Zsák Dezső r. k. Konok Györgyi r. k. — Balog László r. k. Pieczka Erzsébet r. k.

HALÁLESET: Amstetter János 18 éves — Griesz István 52. Mokry Rozália 50 éves — Wozniak János 40 éves — Özv. Mészáros Kálmán 52. Bubernyik Terézia 84 éves — Vinczur Anna 23 éves.

Uj férfi, női és gyermek ruhaáruház Léva!

Minden iparkodásom oda fog irányulni, hogy lelkiismeretes és pontos kiszolgálás által elnyerhessem a nagyérdemű vevőközönség bizalmát!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű vevőközönséget, hogy Lévaiban a Mussolini utcában (Cikta-cég mellett)

óriási választéku férfi, női és gyermek ruhaáruházat nyitok!

Maradtam frontharcos üdvözléssel:

Valasek István.

— A HASZONÁLLATOK ÖSSZEÍRÁSÁRA rendelet jelent meg. Eszerint folyó hó 15 ig minden haszonállatot faj, kor és ivar szerint össze kell írni. Az összeírásban szigorúan be fogják tartani a tényleges létszámot.

— ELCSERÉLTEK egy barna G. E. monogramos Borzalino kalapot az Állami polgári iskola farsangi délutánján. A visszaváltásig illő jutalomban részesül. Cim az áll. polg. iskolában.

— MIT NYUJT AZ OTBA TAGJAINAK ? A Felvidéken teljes bizonytalanság uralkodik az OTBA szolgáltatások körül. Számos panasz merül fel, hogy az OTBA semmit sem ad. A volt csehszlovák közalkalmazottakat igen érzékenyen érintette a szabad orvoslás és az ingyenes gyógyszer megszüntetése. E ciből kétségkívül egységes fellépésre van szükség. Azonban az OTBA szolgáltatásoknak vannak előnyei is, amit a tagok a szabályzat nem ismerése következtében nem vesznek igénybe. A háziorvosi ellátásra a körzeti orvos teljesen ingyen áll a betegek rendelkezésére. A fekvő betegekhez reggel nyolc óráig hívott orvos az első látogatást még aznap délelőtt teszi meg. A reggel nyolc óra utáni hívás esetén az orvos a beteget még a beteghez hívás napján köteles megállítani. Sürgősnek jelzett esetben a körzeti orvos a megterjesztett tudomásul vétele után azonnal megállítja a beteget. I. A család fő köteles az orvosnak megtéríteni amennyiben kívánja: Az orvos sajátjából felhasználni anyag önköltséget. Pl. egy injekciónál (útkopás, étel, vatt stb.) legfeljebb negyven, ötven fillért II. Sürgős hívás esetén a fuvarköltsége, amennyiben a tag két kilométeren túl lakik. III. Éjjeli látogatás esetén képzettség megtérítés. IV. Szakorvosi rendelés céljából az OTBA budapesti rendelőintéze (Trefort uca III. ingyenesen áll a tagok rendelkezésére, csak egyes esetekben vannak önköltségi árak. Az OTBA jogosult család fő 8, esetleg tiznekétheti, a családtag négy, esetleg nyolc heti kórházi ápolásban részesülhet. Ezenkívül műtői segély, gyógyászati segédesszközök, inzulín beszerzéséhez való segély, gyermekgyógyi segély, temetési segély betegszállítási költségek megtérítése, fizikális és vizsgógymnázti kezelés vehető igénybe a tagok részére. Fogkezelésben a tagok nem részesülnek. Kivéve alsó vagy felső fogor készítése esetén, ez esetben 32-32 P segélyben részesülnek. (X)

— FRONTARCOS SZÖVETSÉG HELYETT TÜZHARCOS SZÖVETSÉG. A tüzharcos törvény értelmében a honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértően újraszervezte a frontarcosok érdekvédelmi szervezetét és ezáltal a frontarcos szövetség Magyar Tüzharcos Szövetség név alatt fogja működését folytatni. A kormányhatóság jóváhagyta az új alapszabályokat, amely elrendeli a szövetség valamennyi tagjának felülvizsgálását. A vizsgálatok keresztülment tagok új zöldzsinór tüzharcosjelvényt kapnak. Formaruhát csak az új jelvényt tulajdonosai viselhetnek a jövőben.

— AZ ÚJ JÖVEDELEM ÉS VAGYONADÓ KIVETÉSI RENDELETE A Budapesti Közlöny január 28-iki számában megjelent. A pénzügyminiszter kiadta az utasítást arra is, hogy a pénzügyigazgatóságok és az adóhivatalok tartásuk be az érdekképviselőkkel való tárgyalásokra vonatkozó intézkedéseket nem csak az adóbevallásnál, hanem az összeírás munkálatait során is. Az új rendelet szerint a jövedelemadó alapjának kiszámításánál a kiindulási pont a kereseti adó alapja. Amíg azonban a kereseti adó alapjának kiszámításánál a kiadások között az egyenesadók címén kifizetett összegek nem hozhatók levonásra, addig a jövedelemadó alapjának kiszámításánál a megelőző évben fizetett általános kereseti adó és egyéb egyenes adóterhek is levonandó tételeknek kezelnek. Az új jövedelemadó-rendelet hangsúlyozza, hogy az általános kereseti adó címen az elmúlt évben kifizetett összegeket a jövedelemadó alapjának kiszámításánál akkor is levonásba kell hozni, ha a kereseti adó alapja becsles alapján lett megállapítva. Az egyszeri beruházási hozzájárulás (vagyonszállítás) címén kivetett összegekbe a már kivetett részletek a terhek között nemcsak a kereseti, hanem a társulati és a jövedelemadó alapjának kiszámításánál sem hozhatók levonásra. Ellenben a még ki nem fizetett összegek, mint a kincstárnak az adózávalóval szemben fennálló tényleges követelése, a vagyonadó alapjának kiszámításánál tehermentesként igenis figyelembe veendő, azaz levonandó. Az üzletek üzemi tőkéjének értékelését az üzleti könyvek alapján készült leltári adatai figyelembevételével kell megállapítani, minek során az adózó min-

den kifogását vagy felvilágosítást meg kell hallgatni és igyekezni kell olyan megállapodásra jutni, amely úgy a kincstár, mint az adózó érdekeit a méltányossági szempontok szerint is biztosítja. Azoknál az adózóknál, akik sem leltárt, sem mérleget nem készítenek, hanem csak egyszerű feljegyzéseket vezetnek és az általános kereseti adónál alapul vett üzleti nyereségek városokban legalább 5000, egyéb helyeken legalább 3000 pengőben van megállapítva, a leltári bizonyíték a berendezés értékét becslessel, a követeléseket és tartozásokat pedig valóságos értékekben kell megállapítani. Azoknál a kisebb adózóknál, akiknél az üzemi tőke nagyságára leginkább a forgalomból lehet következtetni, az üzemi tőke értéket az üzlet termélete szerint a forgalom 10—60 százalékáig jelerző összegben, illetőleg az üzleti nyereség 1—10 szeres összegében kell megállapítani. A fenti szabályok természetesen nem tekinthetők olyan rendelkezésnek, amelyek minden esetben alkalmazhatók, mert a becslesnél figyelembe kell venni mindazokat a tudott, vagy bizonyítható körülményeket, amelyek az üzemi tőke értékének helyes és igazságos megállapítása érdekében a szabályozottól való eltérést, akár felfelé, akár lefelé indokolják. Ha az adózót kereseti viszonyai tartósan leromlottak, kért lehet, sőt ha erről az adóhatóság tudomást szerez, maga köteles figyelemmelint a felet arra, hogy az adóalap újabb megállapítását kérheti, ezzel szemben az alkalmazottak számának emelése nem lehet ok az adó emelésére, amit a csehek olyan előszeretettel gyakoroltak.

— MÁTYÁS KIRÁLY EMLÉKÉNEK szenteli eleveneit a Tükör februári száma. Jó Tibor hevesen tollal rajzolta meg a hódító Mátyás király alakját, Beatrix királynéről pedig gróf Zichy Rafele név lebilincselő érdekes cikket. Clerici Alfred az ország Libiáról, Manga János a felvidéki dudásokról, Puskás Lajos a finn országházról, Nádal Pál pedig a tél szépségeiről ad érdekes beszámolót. A szépirodalmi részben Ottlik Géza és Gáspár Gyula novellája szerepel. A Tükör naplóján és a Szinház tükörön kívül még számos érdekes rovat szinesíti a lapot. A szép kiállítás folyóirat Révay József dr. szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

A mezőgazdasági kiállításon kamatmentes hitellel lehet tenyészállatot vásárolni

A március 30—április 7-én tartandó idei országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár iránt nemcsak az eladni szándékozó gazdák, hanem a tenyészállatot vásárolni kívánó tenyészítők is örömdentes nagy érdeklődést mutatnak. A földmívelésügyi miniszter az OMGE előterjesztése a tenyészállatok beszerzési kívánó gazdák vásárlásainak megkönnyítése érdekében kedvezményes u. n. jutalekos tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett. A jutalekos hitelt igénybevevő tenyészítők, ha megfelelő hitelképesseget igazolják, a bejelentésben és vásárolni kívánt tenyészállatok, u. n. m. bika, kan és kos beszerzésére hithelz juthatnak, amelyekkel elleneben az országos mezőgazdasági kiállításon a bejelentett tenyészállatok megvásárolhatják „Védett birtokosok” e hitelt nem igényelhetik.

A kölcsön 18 hónapra szól és azt két egyenlő részletben kell a tenyészítőknek visszafizetniük. Az igénybevevett hitel kamatmentes, csupán a folyósítási és kezelési költség a kölcsöntőke teljes összege után évi 15 százalék jutalekot a törlesztési részletekkel egyszerre és egy időben megtéríteni.

Azok a magántenyészítők, akik ezt a hitelt igénybe öhajják venni, igényelhetik az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságának (Budapest, IX. Ködtelek utca 8.) legkésőbb február 29-ig jelensék be, későbbi bejelentések elintézése nem biztosítható. A tenyészállatvásári hitelt igénybe vevő tenyészítők a bejelentésükben a néven, laklyejen, az állatok faján, számán és a hitelösszegegen kívül azt is közöljék, hogy tagjai-e az OKH kötelekbe tartozó valamely szövetkezetnek és rövid, tömör formában az ingatlan és ingó vagyonuk, terheik állapotát és azt, hogy milyen fedezetet tudnak az igényelt kölcsönre felajánlani.

E hitelalkotó célja az állattenyésztő gazdák részére a kiállításon vásárolható tenyészállatok beszerzésének megkönnyítése, ezért nem kifizetett tenyészítési célra (törzsi vásárlásokra pl. fejős tehének, hizó sertések) e hitelt nem igényelhető. A közsegék és közbirtokosságok ezt a hitelt nem vehetik igénybe, részükre különleges tenyészállatbeszerzési kedvezményt biztosít az OMGE kérésére a földmívelésügyi minisztérium.

Bars és Hont vármegyei Gazdasági Egyesület jelentése e vármegék mezőgazdasági helyzetéről

Az 1939. év őszi hónapjainak időjárás viszonyai abnormálisnak mondhatók. A szokatlan bő csapadék, majd decembertől január közepéig tartó állandó 20 C foknál is magasabb száraz hideg, majd január közepétől napjainkig 40—50 cm magas hótakaró jellemző időjárásunkat.

Az ősz folyamán a sok esőzéstől átívodott szántóföldjeinket egy a szántási, mint a vetési munkálatok követeke, őszi vetéseinknek tekintélyes része nem megfelelő brokosodással ment a télnek. A decembri és január közepéig tartó száraz hideg időjárás őszi vetéseinket meggyengítette, szűnik egészségellen kinevezet mutatóit, egyezkedzőtlen időjárás vetéseinkben mily arányú károsodást okozott, ezt csak a hótakaró eltűnte után állapíthatjuk meg. Lehetséges, hogy a kesői vetéseinkben a károk jelentékeny lesznek, a mi indokoltá teszi, hogy gazdánk pontos céljából vetőmagról idejében gondoskodjanak.

A talaj felülete a 25 C fokot is elérő tartós hideg követekeiben 50—70 cm mélységig fagy alatt áll, ez a körülmény valószínűleg teszi, hogy az olvadás beálltával a csapadék nem a talajba fog beszívárolni, hanem a melyebb fekvésű területeket fogja elárasztani. Gyors olvadás esetén melyebb fekvésű szántóföldjeink, kertjeink víz alatt fognak állani, nem is szólva az árterületekről, s melyebb fekvésű tanyáinkról, amelyek elővigyázati intézkedése megtételeire serkentenek.

A mezőgazdasági munkák a trágyahordáson kívül szünetelnek, a mezőgazdasági munkásság kereseti lehetőségei erősen megcsappant. A nagy havazás közeledési akadályokat is idézett elő, s több napon át a közsegék tejszállítása is fenakad szünetedett. Vármegyeink területén február havában 23 tejcsarnok, 9 tejszövetkezet és 4 iparegyletes működik. A tejár a minisztérium által január 15-től 19.5 fillér minimális árban állapított meg.

A szalás takarmány főként a kesői kivaszodás esetén a szükségletet alig fogja fedezni. Azon közsegék, amelyek beszerzése lesznek utalva, a szállítási kedvezményeket igényelhetik.

A beállott nagy hideg, s a magas hóréteg a gyümölcsfák teli kezelést megakadályozta. A gyümölcsfákon a feregek elszaporodása megállapítható. A védekező szerek beszerzése nehézségekbe fog uktözni.

Vármegyeink területén a szarvasmarha tenyésztés körül sok vidéken kívánalmak mutatkoznak az apállatok nevelése a nagy értékesítés miatt panasz tárgyalt képezi s a gyengebb minőségű állománygyal bíró közsegébe kihelyezett drága tenyészanyag a közsegék háztartását lenyegen emeli s az is megállapítható, hogy sok téhen marad üresen, ami igen tekintélyes kárt okoz.

A gazdaközönseg körében mind általánosságban válik az adózottas túlságos magas megállapítása. A regóta hagyottatott adóreform egyik legsúlyosabb és jogos kívánalma gazdánkknak. Könnyen áttekinthető, méltányos és progresszív adóreformokra van egeő szükségünk. Figyelemfelhívó gazdáinkat, hogy az adóvallomások beadása február 28-ával lejár s csak kérelmezés után lehet a határidőt meghosszabbítani. A Bars és Hont vármegyei gazdasági Egyesület megalakította. Célja a gazdaérdekeket a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamarával karöltve előmozdítani, s célszerű volna a számos különböző szervezetet a Gazdasági Egyesületbe beolvasztani, hogy a gazdaközönseg a szervezettel együttműködés könyebben fenntartsa.

Gazdasági Egyesületünk február hó 28-án szed, Leván a vármegyei háza tanácstermében d. e. 11 órai kezdettel közgyűlést tart, melyre gazdánk megjelenését, s a belépési nyilatkozatok melőbbi beküldését kerjük.

KRAJTSIK JENŐ.

MEGHÍVÓ

A Közös Kőbánya Társulat folyó hó 18-án, délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlést a Katolikus Körben. A t. tagokat ez uton hívja meg a Vezetőség.

BÄCHER-MELICHA

Eredeti eszközök és alkatrészek

Bächer-Melicharnál

Budapest, Vilmos császár-út 52

— A MAGÁNALKALMAZOTTAK NYUG-DIJÚGYE. A felvidéki magántisztviselők és magánalkalmazottak nyugdíjügyében megindult mozgalom — az előkészítő szervező bizottságtól szerzett értesüléseink szerint — nagy érdeklődést váltott ki. A rimaszombati gyűléssel a heti lapok részletesen foglalkoztak s az egész Felvidékről tömegesen jelentették be csatlakozásukat úgy az egyes érdekeltek, mint a szervezetek és a törvényes keretek között megindult mozgalom támogatását helyezték kilátásba. Időközben a bizottság memorandumot küldött a miniszterelnökségbe, dr. Szilassy államtitkárnak, a felvidéki képviselőknek, Gömör és Kishont vármegye alispánjának és a különböző érdekcsoportoknak.

Keresek megvételre 2 drb iratok megőrzésére szolgáló körülbelül 160—180 cm magas fiokos szekrényt. Ajánlatokat a Bars kiadóhivatalába kérek. 6

Kiadó háromszobás modern lakás. Cim a kiadóban. 169

Berlitz francia nyelvtanok használt állapotban megvételre kerestetnek. Cim a kiadóban.

Keresztény rőfössegéd állást keres. Cime a Horváth tejsarnokban, Ujtelepen. 172

Nagy betónpince kiadó. — Heksch-ház, Szent István ut 3. 173

3 szobás lakás verandával május 1-re kiadó. — Magtárköz 2 szám, Bakernénál. 175

Szoba, konyha, speiz kiadó Tóth Ede utca 2.404. 176

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. — Felszabadulás utja 1, földszint. 178

Pénzestársat keresek pár ezer pengővel vállalkozáshoz. „Korlátlan lehetőségek” jelígre a kiadóba. 181

Eladó Petőfi utca 7. számú ház, mely áll hét szoba, hall, fürdőszoba, konyha, cselédszoba, mosókonyha, kamra és pincéből. Megbízott dr. Vargha Sándor ügyvéd, Léva. 180

Kiadó 1—2 butorozott szoba. Rappeport, Kossuth Lajos tér. 179

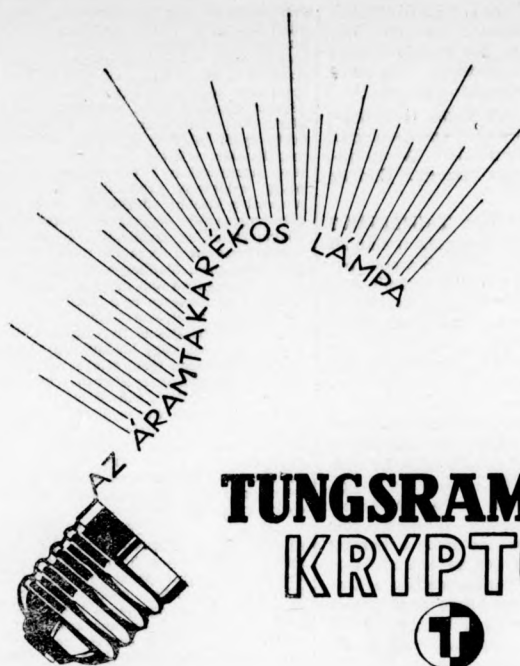
Veszek ócskavasat, rezet, ólmot, rongyot és csontot, Herczog Lipót. 183

Kiadó két szoba, konyha, — Damjanich utca 19. 182

Ifj. Pindur József

KÖTÉL, zsinog, heveder, háztízsák, szalmazsák, ZSÁK, PONYVA, LÓPOKRÓC, linóleum, kárptos kellekek, kender és pamut-fonál kereskedése

Léva, Mussolini u.

Ház, lakás, üzlethelyiséggel együtt Bati utca 4 szám alatt azonnal bérbeadó. Érdeklődni lehet Dr. Mocsy Ába ügyvédnél. Léván. 8

Hócsizmak, gumicipők javítását és talpalását olcsó áron vállalja Kónya László cipész, Léva.

Fotokópiát iratairól, az eredetivel egyenlőt azonnal készíti Foto Ruzsnák, Léva. 5

ORIENT HANGOS MOZGÓ

Február 11-én, vasárnap d. u. 2 óraker (fill. helyárrakkal), 4, 6 és negyed 9 óraker február 12-én, hétfőn 6 és egyed 9 óraker utóljára a tökéletes magyar film

HALÁLOS TAVASZ Zilahy Lajos világhírű regényének magyar filmváltozata. Az első magyar film, amely felveheti a versenyt a legjobb

külföldi filmekkel. — Főszerepekben: Karády Katalin, az ujonnan felfedezett gyönyörű magyar színésznő, Jávor Pál, Szőrényi Éva, Somlay Arthur, Rózsahegy, Petthes, Tasnády, Bilicsi, stb. Magyar világhíradó. Hétfőn Fox híradó.

Csak 16 éven felülieknek alkalmas!

Február 13-án, kedden 6 ó. (fill. helyek) és negyed 9 óraker. — Csak egy napig!

A diadalmas férfi

Nagy Kató és Willy Fritsch legújabb filmje. — „FOX” HANGOS HIRADÓ!

Február 14-15-én. Szerdán és csütörtökön este 6 ó. (fill. hely.) és negyed 9 óraker

A kísértés órája

Egy fánosnő története multjának és jövőjének két véglete között. A főszerepben 5 világhírű sztár: Joan Crawford, Roberd Young, Margaret Sullavan, Melvyn Douglas és Fay Bainter. —

Február 16-17-18-án, pénteken és szombaton 6 ó. (filleres helyárrak) és negyed 9 óraker, vasárnap 2 óraker (filleres helyárrak), 4, 6 és negyed 9 óraker

Fiúk városa

4000 elhagyott fiu könnyekig megható izgalmas története! A megértés és emberszeretet szívetmelegítő filmje! Az egyhangu kritika véleménye: Csak dicséret illeti, nem bírálat. — Spencer Tracy és Mickey Rooney remeke! MAGYAR VILÁGHIRADÓ!

CSEPEL varrógép, részletfizetésre is kapható. Vadászati és halászati cikkek, fegyvergyári vadász és céllövő fegyverek.

LŐPOR és robbantószer áruda! KERÉKPÁROK, gumik ésalkatrészek! - Gramofon LEMEZEK legújabb felvételek!

BAROSKA

Léva, Horthy Miklós-ut 43. szám.

TELEFON: 130.

Szakszerű javítóműhely.

KERN TESTVÉREK

-- RADIO központ

rádió-, villamossági és műszaki vállalat

LÉVAN. Alapítva 1881.

Uj üzlethelyiség: Mussolini utca, Nyitrai és Tsa mellett

NAGY VÁLASZTÉK:

Modern rádiókészülékekben, villamos gramofon, villanyvasaló, főzőlap, főzőkészülék és tűzhely, kávé-, tea és vízforraló edény, testmelegítő párna, hőségárgó, hajszáritó, porzivógép, ventilátor stb. a legkedvezőbb havi részletfizetésre. Légitalmi és gázvédelmi cikkek, gázmaszkok egyed-árusítása.